

POSLOVNI INKUBATOR
NGO "Krajina" Banjaluka, Kalemegdanska 16
Tel.: + 387 51 433 370
Fax: + 387 51 433 371
E – mail: ngo.dem@blic.net
www.agroberza.net

ŽIRO RAČUN BROJ 551001-00008728-35 KOD NOVE BANJALUČKE BANKE JIB 440096990001

PLANIRANE AKTIVNOSTI
NGO "KRAJINE-POSLOVNOG INKUBATORA"
ZA PERIOD 2006./2007.god. U CILJU ŠIRENJA ORGANIZOVANE
PLANTAŽNE PROIZVODNJE LJEKOVITOG BILJA, SAKUPLJANJA
SAMONIKLOG LJEKOVITOG BILJA I ŠUMSKIH PLODOVA, TE
PRIMARNE PRERADE

juni, 2006. god.

U svom dosadašnjem djelovanju NGO «Krajina-Poslovni inkubator» je u sektor poljoprivredne proizvodnje, kao značajnijom privrednom granom Republike Srpske, uočio niz problema. Redovnim obilaskom terena i direktnim kontaktima sa poljoprivrednim proizvođačima došlo se do saznanja da su jedni od najvećih problema:

- neorganizovana poljoprivredna proizvodnja;
- proizvodnja samo za svoje potrebe;
- nepovjerenje poljoprivrednih proizvođača za uvođenje novih vrsta poljoprivredne proizvodnje;

U cilju rješavanja nekih od problema, NGO «Krajina-Poslovni inkubator» je već počeo realizaciju projekata, kao što su:

- 1. PROJEKAT FORMIRANJA DOMAĆE AKREDITOVANE SERTIFIKUJUĆE KUĆE;**
- 2. PROJEKAT TEHNOLOGIJE PROIZVODNJE I PRIMARNE PRERADE LJEKOVITOG BILJA;**
- 3. PROJEKAT FORMIRANJA REGIONALNOG CENTRA ZA PRERADU LJEKOVITOG BILJA;**
- 4. PROJEKAT FORMIRANJA RASADNIKA;**
- 5. PROJEKAT FORMIRANJA «AGROBERZE».**

1. PROJEKAT OSNIVANJA DOMAĆE AKREDITOVANE SRTIFIKUJUĆE KUĆE PO STANDARDIMA EU

Analizom tržišta EU uočeno je da postoji veliko interesovanje za proizvodima zdrave hrane sa naših prostora. Međutim plasman ovih proizvoda na tržište EU je otežan iz razloga nemogućnosti obezbeđenja sertifikata da se proizvodnja radi po standardima EU. Iz ovih razloga NGO «Krajina-Poslovni inkubator» je u 2005.god. pokrenuo aktivnosti oko osnivanja domaće akreditovane sertifikujuće kuće. Ova aktivnost se ogledala u održavanju prve međunarodne konferencije, a koja je održana od 4. do 7. aprila. Konferencija je održana u saradnji sa:

- «SOIL ASSOCIATION» iz Velike Britanije;
- ADMINISTRATIVNE SLUŽBE GRADA BANJA LUKE;
- CENTAR ZA RAZVOJ I UNAPREĐENJE SELA BANJA LUKE;
- POLJOPRIVREDNOG INSTITUTA RS U BANJA LUCI;
- POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA U BANJA LUCI.

U nastavku realizacije projekta u 2006.god. održana je 02.05. druga međunarodna konferencija u Tesliću. U 2006.god. saradnja je proširena na Opštine Republike Srpske, te je izrađena studija izvodljivosti osnivanja domaće akreditovane sertifikujuće kuće po standardima EU. Na navedenoj konferenciji bilo je prisutno 110 gostiju.

Opštine, sa kojima je NGO «Krajina-Poslovni inkubator» potpisao ugovor, angažovale su po dva poljoprivredna stručnjaka koji će biti direktno angažovani na realizaciji projekta. Navedeni inženjeri će nakon završene određene edukacije steći zvanje:

- **INSPEKTOR ZA ORGANSKU I INTEGRALNU HRANU i**
- **SAVJETNIK ZA ORGANSKU I INTEGRALNU HRANU,**

Gore navedeni inspektori dobiće sve potrebne sertifikate EU. Proces edukacije predviđeno je da traje tri godine, te će se nakon tog perioda početi sa zvaničnim radom domaće akreditovane sertifikujuće kuće.

Nakon sticanja zvanja inspektora i savjetnika, poljoprivredni inženjeri će biti osposobljeni da prate poljoprivrednu proizvodnju, sakupljanje samoniklog ljekovitog bilja i šumskih plodova po najvišim standardima EU.

Realizacija ovog projekta omogućit će lakši plasman poljoprivrednih proizvoda na tržište EU i šire. Navešćemo samo neke pozitivne efekte formiranja ove kuće:

- planska i organizovana poljoprivredna proizvodnja za poznatog kupca;
- zapošljavanje i povratak mladih na selo;
- proizvodnja po najvišim standardima EU.

2. PROJEKAT TEHNOLOGIJE PROIZVODNJE I PRERADE LJEKOVITOG BILJA

Pored gore navedenog projekta u 2005.god. je pokrenut i projekat «Tehnologije proizvodnje i primarne prerade ljekovitog bilja». Ovaj projekat je pokrenut uz pomoć:

- VLADE REPUBLIKE SRPSKE – MINISTRSTVO NAUKE I TEHNOLOGIJE;
- ADMINISTRATIVNE SLUŽBE GRADA BANJA LUKE;
- CENTAR ZA RAZVOJ I UNAPREĐENJE SELA BANJA LUKE.

Kako je područje cijele Republike Srpske ekološki nezagađeno područje, ovo nam stvara realne preduslove za kvalitetan razvoj ovog vida poljoprivredne proizvodnje. Eksperimentalna parcela na Manjači ima za cilj da se savlada tehnologija proizvodnje ljekovitog bilja i obezbedi vlastito sjeme. Takođe formiranje eksperimentalne parcele omogućiti će uvid svim zainteresovanim poljoprivrednim proizvođačima za ovaj vid poljoprivredne proizvodnje. Dobijenim sjemenskim materijalom sa ove eksperimentalne parcele omogućiti će se formiranje rasadnika i u drugim opštinama.

Na eksperimentalnoj parceli zasnovane su sljedeće vrste ljekovitog bilja:

- ŽALFIJA (*Salvia officinalis L.*) na površini od 1,5 ha;
- MILODUH (*Hyssopus officinalis L.*) na površini od 1 ha;
- TIMIJAN (*Thymus vulgaris L.*) na površini od 1 ha;
- MATIČNJAK (*Melissa officinalis L.*) na površini od 0,5 ha;
- EXINACIJA (*Echinacea angustifolia DC.*) na površini od 0,063 ha.

Razvoj ovih vrsta, na eksperimentalnoj parceli prate stručnjaci sa Poljoprivrednog instituta RS u Banja Luci i Poljoprivrednog fakulteta, što nam omogućuje da se stvori kvalitetan sjemenski materijal i kvalitetno prenosi stečeno iskustvo u ovom vidu poljoprivredne proizvodnje.

3. PROJEKAT FORMIRANJA REGIONALNOG CENTRA ZA PRIMARNU PRERADU

Realizaciju projekta formiranja regionalnog centra za primarnu preradu, NGO «Krajina-Poslovni inkubator» je pokrenuo u saradnji sa preduzećem «Graj» d.o.o. iz Motika. Trenutno realizacija je u fazi građevinskih radova, a u najkraćem roku se očekuje i početak montaže pogona za sušenje ljekovitog bilja i šumskih plodova.

Navedeni centar ima za cilj da svojim prerađivačkim kapacitetom zadovolji potrebe regije Banja Luka i dio regije opštine Prijedor. Po formiranju ovog centra ima se za cilj da se pokrene formiranje novih centara širom Republike Srpske i u saradnji sa zainteresovanim opštinama koje bi određeni centar pokrivaio.

Centar u Motikama pored toga što bi zaposlio veći broj radnika, omogućio bi i obuku tehnologa za ovaj vid proizvodnje sa područja opština u kojima bi se formirali novi centri. Takođe praćenje i rad centra za primarnu preradu ljekovitog bilja radio bi se po najvišim standardima EU, a što bi koristilo i budućim inspektorima zaposlenim u domaćoj akreditovanoj sertifikujućoj kući na sticanju praktičnih iskustava. U sklopu centra formirale bi se parcele za plantažni uzgoj ljekovitog bilja u ukupnoj površini od 6 ha.

4. PROJEKAT FORMIRANJA RASADNIKA

U cilju dobijanja što kvalitetnijeg sadnog materijala, NGO «Krajina-Poslovni inkubator» je u 2006.god. formirao dva rasadnika i to na području Motika Opština Banja Luka i Kulaša Opština Prnjavor. Sjemenski materijal je obezbeđen od instituta «Josif Pančić» iz Beograda. Sa dobijenim sadnim materijal planiraju se formirati plantaže na ukupnoj površini od 12 ha. Ova aktivnost treba da se okonča do oktobra 2006.god. Stručnu pomoć oko formiranja rasadnika pružio nam je Poljoprivredni institut RS u Banja Luci, a isti će stručno pratiti i sve dalje aktivnosti.

Za 2007.god. planiraju se formirati rasadnici i na područjima opština sjeverozapadnog dijela RS, a sjemenski materijal će se obezbediti iz vlastite proizvodnje. Formiranje rasadnika ima za cilj da obezbediti sadni materijal za svaku opštinu na kojoj je formiran. Sadni materijal će se dijeliti svim zainteresovanim poljoprivrednim proizvođačima koji budu željeli da se uključe u ovaj projekat, te na taj način izbjegnu troškove nabavke sadnog materijala.

**KARTA SJEVEROZAPADNOG DIJELA REPUBLIKE SRPSKE SA OPŠTINAMA
KOJE BI BILE OBUHVAĆENE OVIM PROJEKTOM**

5. PROJEKAT FORMIRANJA «AGROBERZE»

Kako se dosadašnja poljoprivredna proizvodnja obavlja isključivo za svoje potrebe, te je neorganizovana, neplanska i proizvodi se za nepoznatog kupca, NGO «Krajina-Poslovni inkubator» je pokrenuo realizaciju projekta formiranja «Agroberze». Cilj ovog projekta je da se pokrene savremenije poslovanje u poljoprivrednoj proizvodnji, proizvodi planski prema zahtjevima tržišta. U 2006.god. formirana je web stranica WWW.agroberza.net. Dalje aktivnosti oko realizacije vezane su za aktivnosti oko realizacije gore navedenih projekata. Cilj projekta je da se pokriju sve opštine RS, te se prikupljaju podaci ponude i potražnje sa istih.

DIREKTOR:

**Vlado Cvijić,dipl.ing
EU Senior Consultant**